

FOTÓ: SÜTÖRINÉ DIÓSZEGI MAGDOLNA, WIKIMÉDIA COMMONS

A KRISZTUSTÖVIS

Egy horvátországi kiránduláson, egy buján illatozó áprilisban ismerkedtem meg a valódi krisztustövissel. Dubrovnik közelében jártunk, a domboldalak szinte áthatolhatatlan sövényeinek egyik fő alkotójaként láthattam közelebbről is tiszteletet parancsoló, tövises ágrendszerét. Azonban nem is kell ilyen messzire utaznunk, a Budai Arborétum Ménesi úti mediterrán gyűjteményében itthon is meglátogathatjuk ezt a jókora cserjét.

A krisztustövis a bengéfélek családjának tagja, tudományos neve – *Paliurus spina-christi* – arra utal, hogy Jézus töviskoronáját ennek a növénynek a hajtásaiból, vesszőiből készíthették. Ez a 3-4 méter magasra is felnövő, lombhullató, terebélyes bokor vagy néha kisebb fa nevének megfelelően igen szúrós, párosával álló pályatövisekkel védekezik az állatok rágása ellen. Érdekes, hogy a tövispár egyik tagja legtöbbször kissé ívelt-horgas, a másik csaknem egyenes. A hajtások finoman szőrözöttek.

Fénylőn üdezőld levelei szórtan kétsoros állásúak, 3-4 cm hosszúak, tojásdadok vagy kissé kerekdedek, szélük ép vagy nagyon finoman fűrészkes lehet, ősszel szép sárgára színeződnek.

Júniusban nyíló, apró, sárga-sárgászöld virágai bogernyő virágzatot alkotnak, s bár nem adnak feltűnő virágdíszet, nagyon bájosak, csinosak.

Az elnyílást követően fejlődnek, s növekednek közel 2-3 cm átmérőjűvé lependéktermései. Nagyon érdekes a korongra, diszkoszra vagy kis ernyőre emlékeztető termés, amely szinte szabályos kör, közepe kiemelkedő, a termés szegélye pedig a repítőszárny, hullámos-fodros. A termések színe kezdetben csaknem neonzöld, lassanként érnek, fásodnak, s barnulnak meg október-novemberre. A magház rekeszeiben 2-3 fénylőn barna mag helyezkedik el.

A krisztustövis hazája főként a Földközi-tenger medencéje, Dél-Európától Közép-Ázsiáig fordul elő. A mediterrán tájra jellemző, napsütötte, száraz, köves domb- és hegyoldalak cserjéseinek, bozótosainak

növénye, már több ezer éve ültetik térhatároló kerítésnek, sövénynek is.

Itthon csak meszes, jó vízáteresztő talajba, napos, meleg, védett fekvésbe, esetleg lejtős, rézsús kertrészbe érdemes telepíteni. A hidegnek kitett, fagyzugos területekre ne ültessük, ugyanis fiatalon fagyérzékeny, nagyon zord teleken idősebb korban is visszafagyhat.

Magvetéssel, esetleg gyökérdugványozással szaporítják. A magvetéshez az őszre megérő, körkörös szárnyas terméseket gyűjtjük össze, a szárnyrészeket törögessük le róluk, majd nyirkos homok közé keverve, egy nagyobb cserépből rétegezzük el a szabadban a magokat, de hűtőszekrény aljában, zacskóban is megvárhatják a tavaszt. Április-májusban kerüljenek meszes talajkeveréssel megtöltött cserépbe, ládába, legfeljebb 1-1,5 cm vastagon takarjuk őket közeggel, majd alaposan öntözzük be, és később se hagyjuk kiszáradni. A kikelő magoncokat az első teleken mindenképpen védjük a fagytól lomb- vagy mulcstakarással.

Sütöriné Diószegi Magdolna

HOGYAN? KÉRHETEK MAGOT ?

Küldjön 135 forinttal fölbélyegzett válaszborítékot a következő címre:
SZIE KERTK Dísznövénytermesztési
és Dendrológiai Tanszék
Sütöriné dr. Diószegi Magdolna
1518 Budapest, Pf.: 53.

A szomszéd füve mindig zöldebb?

A kerti gyeppázsít sokak számára jelent örömet nemcsak szép színével, hanem használhatóságával is. Játékhoz, kikapcsolódáshoz egyaránt kedveljük, és persze nem elhanyagolandó a pormegkötő tulajdonsága sem. Mégis, amikor átnézünk a kerítésen, a szomszéd fűvét mindig zöldebbnek látjuk. „Vajon mindig hozzá esik a napos oldal? Netán többször esik nála az eső?” – tesszük fel magunknak kissé irigykedve a kérdést.

Hogyan lehet szép gyeplünk akár egész évben? Mit kell tennünk a tartós, jó minőségű fűnk fenntartása érdekében?

Erre az összetett kérdésre nehéz megadni a precíz választ, azonban ha sikerül az alapok mentén a sarokpontokat kis odafigyeléssel elvégezni, nagy eséllyel szebb lehet a gyeplünk a szomszédunkénál.

ALAPPILLÉREK

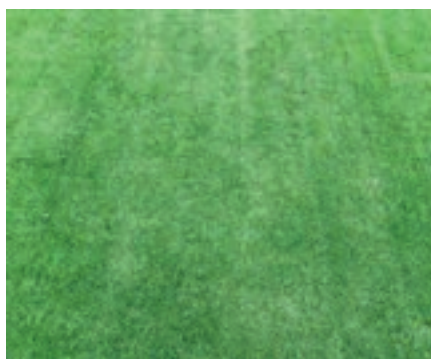
Sokan meglepednek azzal, hogy hétévégén csak lenyírják a gyeptet, esetleg meglocsolják.

Ennél azért kicsit több figyelmet érdemel, főleg, ha éveken át gyönyörködni szeretnénk benne. Az alapoknak természetesen rendben kell lenniük, ilyen a talaj-előkészítés, a vakondháló, a kézi vetés vagy a gyepszőnyeg szakszerű telepítése, továbbá az ősszel és tavasszal, késekkel végzett alapos gyepszellőztetés és a tápanyagok visszafoglalása már áprilistól, használva a lassú tápanyag-leadású (2-3 hónap) mikroelemes műtrágyákat.

SAROKPONTOK

1 Fűnyírás: Bárki is felel a családban a fűnyírásért, néhány alapszabály betartásával sokat tehet a fű egészségesege tartásáért. Jó tudni, hogy szakszerűen akkor járunk el, ha a fűszálak hegyéből a magasságuk max. 1/3 részét vágjuk le. Heti egyszeri nyírással

fenntartható a jó minőségű gyeplünk, amennyiben tartjuk a 6-8 cm vágásmagasságot.

Ha hetente alacsonyra (2-3 cm) nyírjuk, akkor a levélzet kiritkul és elgyomosodik, ha pedig tartósan magasan tartjuk, akkor a gyeplünk töve megnyúlik, alacsonyra levágva akár ki is száradhat.

2 Öntözés: A gyeplünk öntözését lehetőség szerint hajnalban/reggel végezzük, kerüljük az esti vízkijuttatást. 30 °C alatt elegendő 2-3 naponta vizet adagolnunk a gyeplünkre, nyári melegben azonban naponta szük-

leges az öntözés. Vigyázat! Kánikula idején a meleg-párás környezetben a gyeplünk érzékenyek lesznek a gombás betegségekre.

3 Növényvédelem: Ne csak nyírjunk és öntözzünk, hanem védekezzünk is! A gombás betegségek évről évre fokozatosan legyengítik, végül elpusztítják a gyeplünket. Halogatott védekezés esetén is folyamatosan kiritkul a pázsít és átvesszik az uralmat a gyomok. Ezért fontos az ellenük való védekezés.

Jellemzően két időszakban okoznak problémát a gombák: tavasszal (március-április), ilyenkor fertőz a hópenész, és nyári hőségben (július-augusztus), amikor változatos gombafajok jelennek meg.

Tavasszal kell tehát figyelni a hópenészre. Jelei a foltokban elsárguló pázsít, ami a védekezés hiá-

nyában ki is pusztul. Ha ilyen elváltozásokat látunk a gyeplünkben, akkor mielőbb be kell avatkoznunk!

A másik nagyobb odafigyelést igénylő életszakasz a nyári hőstresszes időszak, mert ilyenkor már legyengül a fű állapota. Öntözés vagy záporosodás után megérkeznek a levegőből a gombaspórák, és megtörténik a fertőzés. Később a pázsít alsó levelein apró sárga, barna, fekete foltok jelennek meg, ami már a gomba szaporítóképlete. Ekkortól széllel tovább terjeszthetjük tovább a betegséget a fűnyírónkkal és a további fűnyírásokkal. Ezért fertőzés után alapszabály, hogy a teljes kerti gyeplőt le kell permetezni!

Jó hír, hogy mindkettő védekezésre van egy professzionális megoldás, a költséghatékony **Switch 62,5 WG** gombaölő szer, amely kimagasló hatékonyságot mutat a gyeplünk gombabetegségei ellen. Már egy-egy jól időzített kezeléssel is sikert fogunk elérni. Tavasszal a hópenész ellen locsolókannába bekevert Switch 62,5 WG-vel öntözzük meg a foltokat, nyáron pedig hálí permetezővel védjük a teljes gyepfelületet. **Dózis: 10 g/5 liter/100 m².**

Mitől lesz a saját füve zöldebb a szomszédénál?

Három dolog betartásával mindenképp: rendszeres fűnyírás 6-8 cm vágásmagasságra, hajnali, kora reggeli öntözés és **Switch 62,5 WG** gombaölő szer használata!

A Switch 62,5 WG engedély nélkül megvásárolható termék, munka- és élelmezés-egészségügyi várakozási idő a permet beszáradása után NINCS. A kis kiszerezésben (10 g) is kapható Switch 62,5 WG-t keresse a gazdaboltokban, Oázis és Hermes áruházakban.

